

मैले देखेको १३७ औं विश्व सम्पदा न्युयोर्कको स्टेट इम्पायर बिल्डिङ

सुरेन्द्र ढकाल

भवनको १०२ औं तलामा रहेको दृश्यावलोकन गर्ने बार्दली

ढाकामा एसियाली उत्पादकत्व संगठनद्वारा अक्टोबर महिनाको सन् २००२ को २७ देखि ३१ तारिखसम्म Integrated Productivity Improvement for Supportimng Industries विषयक कार्यशालामा भाग लिई सोही मौकामा पुरानो ढाकास्थित लालबाघ किल्ला अवलोकन गरी काठमाडौं फर्केपछि गलैंचा निकासीकर्ता संघको कार्यकारी सल्लाहकारको मेरो पेसागत कार्यले निरन्तरता पाइरह्यो । यसै क्रममा संसारका अरु कुन कुन देशमा अन्तर्राष्ट्रिय गलैंचा मेला हुन्छन् र त्यहाँ नेपाली गलैंचा निकासीकर्ताहरूलाई कसरी सहभागी गराई नेपाली गलैंचाको खस्कंदै गएको निकासीलाई सुधार गर्न सकिन्छ भन्ने संघको सोचअनुरूप तत्कालिन श्री ५ को सरकार गलैंचा तथा ऊन विकास समितिसँग संघको सहकार्य भइ नै रहन्थ्यो । त्यसै क्रममा २००३ को मार्च महिनाको २८ देखि ३१ तारिखसम्म न्युयोर्कमा आयोजना हुने होम टेक्सटाइल अन्तर्राष्ट्रिय मेलामा समिति र संघको सहकार्यमा नेपालले भाग लिने निश्चित भयो । सो मेलामा संघका ५ गलैंचा निकासीकर्ता सदस्यहरू एमिटि कार्पेट उद्योग, प्यारामाउण्ट कार्पेट उद्योग, शर्मा कार्पेट उद्योग, शेर नेपाल कार्पेट उद्योग र हिमालयन रक कार्पेट उद्योगले आआफ्नै स्तर राखी आआफ्ना गलैंचा प्रदर्शन गर्ने र सो कार्य सहजीकरण गर्ने सिलसिलामा संघको कार्यकारी सल्लाहकारको रूपमा मैले न्युयोर्क जाने अवसर पाएँ ।

समदूरीको उचाइबाट इम्पायर स्टेट बिल्डिङ र न्युयोर्क सहर

१ तारिखमा निर्माण सम्पन्न भएको यस गगनचुम्बी भवनको डिजाइन आर्किटेक्टद्वय छिभ लैम्ब र हार्मोनले गरेका रहेछन् । भवनको छानामाथि रहेको एन्टेनासमेतले गर्दा यस भवनको कुल उचाइ ४४३ मिटर रहेको र निर्माण सम्पन्न भएको अवस्थामा र सन् २००१ सम्म यो संसारकै सबैभन्दा अग्लो भवन रहेको र आधुनिक विश्वको सात आश्चर्यमध्येको एक रहेछ । विश्वभरिबाट आएर वर्षको ४० लाख पर्यटकहरू पुग्ने यो भवनको ८६ औं र १०२ औं तला न्युयोर्क सहर अवलोकनको लागि छड्याइएको दृश्यावलोकन कक्ष रहेछ । ८६ औं तलामा कोठाबाट अवलोकन गर्ने र १०२ औं तलामा भने भवनको छतबाट अवलोकन गर्ने व्यवस्था मिलाई सोहीअनुरूप लिफ्ट र टिकट मूल्य तोकिएको रहेछ । हामीले भने १०२ तलाको लागि नै टिकट लिएको कारण बुझ्नै उचाइबाट न्युयोर्क सहर अवलोकन गर्नुपर्ने थियो । यो भवन निर्माण गर्ने क्रममा चुन दुंगा इण्डायाना राज्यबाट, स्टिलका खम्बाहरू पिट्सबर्गबाट, सिमेन्ट र बज्र माथिल्लो न्युयोर्कबाट, सिंगमरमर इटली, फ्रान्स र बेलायतबाट, काठहरू प्रशान्त महासागर क्षेत्रीय समुद्री किनारका जंगलहरूबाट, कालो ग्रेनाइट र पोलेर बनाइएका राता इँटाहरू स्वेडेनबाट ल्याइएको रहेछन् । निर्माण क्रममा

एकै दिनमा ३५०० कामदारले काम गरेको रेकर्ड कायम भएको रहेछ र ५ जना कामदारहरूले निर्माण क्रममा मृत्युवरण गरेका रहेछन् । यस भवनको निर्माण लागत त्यसबेलाको समयमा ४ करोड ९ लाख ४८ हजार ९ सय अमेरिकी डलर परेको रहेछ । यस भवनको औपचारिक उद्घाटन निर्माण सम्पन्न हुने दिन भनी तोकिएको मितिको ४५ दिन अगावै मे १ १९३१ मा भएको रहेछ । उद्घाटन तत्कालिन अमेरिकी राष्ट्रपति हर्बर्ट हुबरले गरेका रहेछन् । उद्घाटन भएको बेलामा अमेरिकाले ठूलो आर्थिक मन्दी खेपिरहेको कारण यस भवनका २३ प्रतिशत कोठाहरू मात्र भाडामा लाग्न सकेको कारण यो भवन योजना सुरुमा घाटामा गएको रहेछ । सुरुको वर्षमा भवनको छतमा पुगी न्युयोर्क सहर अवलोकन गर्ने प्रत्येक व्यक्तिबाट १ डलर गरी वर्षको २० लाख डलरसम्मको राजस्व उत्पन्न सकेको रहेछ । पछि सन् १९४४ सम्म आइपुग्दा ५० लाख पर्यटकहरू यस भवनको छतमा पुगेका रहेछन् र यस योजना क्रमशः नाफामा जान थालेको रहेछ । पछि त यस भवनका कोठाहरू भाडामा पाउन पनि वर्षौं कुर्नुपर्ने अवस्था हुन गएको रहेछ । सन् २००१ मा विश्व व्यापार केन्द्र (World Trade Center) को जुम्ल्याहा भवन (Twin Tower)

इम्पायर बिल्डिङ ८६ औं तलाबाट देखिएको न्युयोर्क सहर

स्टेट बिल्डिङबाट मुनि देखिएको न्युयोर्क सहर

तलबाट माथि हेर्दा बिल्डिङ यस्तो देखिन्छ

निर्माण भएपछि विश्वकै अग्लो भवनको प्रतिष्ठा यस भवनले गुमाएको रहेछ । निर्माण सम्पन्न भएको अवस्थामा चारवटा लिफ्ट बनेका रहेछन् जसले ६० देखि ८० तलासम्म मानिसहरू ओसारवाही रहेछन् । यी लिफ्टहरूको माथि चढ्ने गति प्रति मिनेट २१३ मिटर रहेछ । पछि ८० औं तलामा

जानको लागि अरु लिफ्टहरू थपिएका रहेछन् । ८६ औं तलामा रहेको न्युयोर्क सहर दृश्यावलोकन कक्षमा सबै ऋतुमा प्रयोग गर्न मिल्ने धेरै फराकिलो ग्यालेरी र बार्दली रहेछन् भने १०२ औं तलामा पुग्दा बार्दली धेरै सानो हुन गएको रहेछ । हामी १०२ औं तलामा लिफ्टबाट पुग्दा त्यहाँ

पचास सय जति पर्यटकहरू थिए । हामीले त्यहाँबाट न्युयोर्क सहरको चारै दिशाको फोटो खिच्यौं र करिब २० मिनेट जति माथि बसी हामी ओर्लियौं । मेरो जीवनमा सबैभन्दा अग्लो कृत्रिम संरचनामा पहिलो पटक पुगेको अवसर भएकोले मेरो लागि यो जिन्दगीको ठूलो उपलब्धि बन्न पुग्यो ।

